

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

การศึกษา ความคิดเห็นของบุคลากรต่อปัญหาในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลพรหมสวรรค์ อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้ศึกษาขอเสนอ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการศึกษา
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษา เรื่อง ความคิดเห็นของบุคลากรต่อปัญหาในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลพรหมสวรรค์ อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด สรุปผลการศึกษา ดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นของบุคลากรต่อปัญหาในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลพรหมสวรรค์ อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกออกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับ ปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการอนุมัติงบประมาณ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการตรวจสอบงบประมาณ ด้านการจัดเตรียมงบประมาณ และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 ด้านการจัดเตรียมงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 9 ข้อ โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การประสานงานงบประมาณกับหน่วยงานต่าง ๆ ในองค์กรลำซำ หน่วยงานภายในมีส่วนร่วมในการจัดเตรียมงบประมาณก่อนเสนอผู้บริหาร การจัดเตรียมงบประมาณเป็นแบบมุ่งเน้นผลงานสำคัญเป็นหลัก

1.2 ด้านการอนุมัติงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 7 ข้อ โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ปัญหาในการพิจารณาหลักการร่างข้อบัญญัติงบประมาณ ปัญหาในการพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณ ปัญหาในขั้นตอนการอนุมัติงบประมาณที่ไม่ชัดเจน

1.3 ด้านการบริหารงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 9 ข้อ โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ปัญหาในการโอนเงินงบประมาณรายจ่าย ปัญหาในการแก้ไขเปลี่ยนแปลงประมาณการรายจ่าย ปัญหาในการแก้ไขเปลี่ยนแปลงประมาณการรายรับ

1.4 ด้านการตรวจสอบงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 10 ข้อ โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การตั้งงบประมาณรายรับไม่เป็นไปตามบัญชีจำแนกงบประมาณการรายรับ การประมาณการรายรับไม่สอดคล้องกับรายรับที่ได้รับจริงในปีที่ผ่านมา การตั้งงบประมาณการรายจ่ายไม่สอดคล้องกับรายรับจริง การเบิกจ่ายงบประมาณมีการเร่งรีบเป็นประจำ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรต่อปัญหาในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลพรหมสวรรค์ อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ที่แตกต่างกัน

2.1 ผลเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรต่อปัญหาในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลพรหมสวรรค์ อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ที่แตกต่างกัน พบว่า โดยรวมบุคลากรที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่งที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน บุคลากรที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันใน 2 ด้าน ได้แก่ด้านการบริหารงบประมาณและด้านการตรวจสอบงบประมาณ ส่วนใน 2 ด้านที่เหลือ ได้แก่ด้านการจัดเตรียมงบประมาณและด้านการอนุมัติงบประมาณ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะของบุคลากรต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลพรหมสวรรค์ อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกเป็นรายด้านที่มีความถี่สูงสุด ไปหาค่าสุดแยกในแต่ละด้าน ดังนี้

3.1 ด้านการเตรียมงบประมาณ พบว่า ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดเตรียมงบประมาณ ควรมีการทบทวนการใช้งบประมาณในปีที่ผ่านมา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดเตรียมงบประมาณของปีถัดไป และ ควรมีการระดมความคิดเห็นทั้งฝ่ายสภา ฝ่ายบริหาร และพนักงานในการเตรียมงบประมาณ

3.2 ด้านการอนุมัติงบประมาณ พบว่า ควรอนุมัติงบประมาณให้ทันตามกำหนดที่ระเบียบฯกำหนด และ สมาชิกสภา (อบต.) ควรได้รับการอบรมเกี่ยวกับงบประมาณเพื่อเป็นแนวทางในการอนุมัติงบประมาณ

3.3 ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า ควรใช้งบประมาณให้สอดคล้องกับปัญหา ความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง และ ไม่ควร โอนงบประมาณบ่อย ๆ เพราะจะไม่ สอดคล้องกับโครงการ

3.4 การตรวจสอบงบประมาณ พบว่า การตรวจสอบงบประมาณในการจัดซื้อจัด จ้างควรยึดตามกฎระเบียบและข้อบัญญัติโดยเคร่งครัด และการตรวจสอบงบประมาณของ คณะกรรมการควรกระทำอย่าง โปร่งใสทุกขั้นตอน

อภิปรายผล

จากการศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรต่อปัญหาในการบริหารงบประมาณขององค์การ บริหารส่วนตำบลพรหมสวรรค์ อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้ศึกษาได้นำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ระดับความเห็นของบุคลากรต่อปัญหาในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหาร ส่วนตำบลพรหมสวรรค์ อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด

1.1 ผลการศึกษา พบว่า คิดเห็นของบุคลากรต่อปัญหาในการบริหารงบประมาณของ องค์การบริหารส่วนตำบลพรหมสวรรค์ อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปาน กลาง เมื่อจำแนกออกเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกด้านผู้ศึกษาจึงนำมาอภิปราย ดังนี้

1.2 ด้านการจัดเตรียมงบประมาณพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะการ ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ในองค์การล่าช้า ทำให้มีผลกระทบต่อการจัดเตรียมงบประมาณใน บางช่วงเวลา หน่วยงานภายใน อบต. มีการจัดเตรียมเสนอคณะผู้บริหารทำให้มีการล่าช้าต่อการ พิจารณาและไม่ทันช่วงกำหนดระยะเวลาในปฏิทินตามระเบียบ ด้านการอนุมัติงบประมาณ มี ปัญหาในการพิจารณารับหลักการร่างข้อบัญญัติ ทำให้บางครั้งเกิดความล่าช้าในการนำเข้าสู่การ พิจารณาอนุมัติ มีการข้อแก้ไขงบประมาณก่อนการอนุมัติเป็นประจำทำให้บางครั้งทำให้เกิดปัญหาใน การชี้แจงรายละเอียดในการจัดทำงบประมาณและการเสนองบประมาณไม่สอดคล้องกับแผนพัฒนาตำบล เท่าที่ควร

1.3 ด้านการอนุมัติงบประมาณพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะปัญหาใน การพิจารณารับร่างหลักการข้อบัญญัติตำบลไม่เป็นไปตามที่เสนอเท่าที่ควรปัญหาที่ตามมาอีกคือ การพิจารณารับหลักการข้อบัญญัติตำบลเมื่อผ่านสภาแล้วทำให้เกิดปัญหาการอนุมัติงบประมาณไม่ ชัดเจนไม่สามารถกำหนดวงเงินที่แท้จริงได้และงบประมาณที่ได้มาจริงส่วนใหญ่โครงการที่อนุมัติ งบประมาณ ยึดหลักธรรมชาติ มีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ โครงการที่อนุมัติส่วนใหญ่เป็น โครงการที่ประชาชนได้ประโยชน์สูงสุด

1.4 ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะ อบต. มีการโอนงบประมาณรายจ่ายมากเกินไปและการโอนเปลี่ยนแปลงคำชี้แจงทำให้เกิดการล่าช้า ส่งผลกระทบหลายอย่างรวมถึงปัญหาในการจัดซื้อจัดจ้างของ อบต. ของปีงบประมาณนั้นว่ามีระเบียบในการเบิกจ่ายที่ถูกต้องตามระเบียบและเป็นปัจจุบันมีระบบตรวจสอบภายในการรายงานผลการบริหารงบประมาณและนำผลดังกล่าวไปวิเคราะห์และจัดทำเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำงบประมาณในปีต่อไป

1.5 ด้านการตรวจสอบงบประมาณ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ เพราะการตั้งงบประมาณรายรับไม่เป็นไปตามบัญชีจำแนกงบประมาณการรายรับ การประมาณการรายรับไม่สอดคล้องกับรายรับที่ได้รับจริงในปีที่ผ่านมาทำให้การตั้งงบประมาณการรายจ่ายไม่สอดคล้องกับรายรับจริงส่งผลให้การเบิกจ่ายงบประมาณมีการเร่งรีบเป็นประจำการใช้งบประมาณเป็นไปตามระเบียบการกำหนดแต่การจัดทำงบประมาณการรายจ่ายล่าช้าเพราะมีการ โอนงบประมาณในข้อบัญญัติเป็นประจำและสมาชิกสภาไม่อำนาจในการเข้าตรวจสอบงบประมาณรายรับ-รายจ่ายของ อบต. ได้การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างขาดความรอบคอบรัดกุมทำให้เกิดการสามารถตรวจสอบได้ ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ โกพีสต์ สมเสาร์ (2550 : 32-34) ได้ศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณของเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคาม พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรของเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ละมัย วงศ์อามาตย์ (2554 : 135-136) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงบประมาณของเทศบาลในจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรผู้ที่มีหน้าที่บริหารงบประมาณของเทศบาลในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เช่นกัน

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรต่อปัญหาในการบริหารงบประมาณของ

องค์การบริหารส่วนตำบลพรมสวรรค์ อำเภอโพหนอง จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามตำแหน่ง

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรต่อปัญหาในการบริหารงบประมาณของ องค์การบริหารส่วนตำบลพรมสวรรค์ อำเภอโพหนอง จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งที่แตกต่าง พบว่า โดยรวมมีความคิดเห็นที่แตกต่าง อาจเป็นเพราะว่า ผู้ที่มีหน้าที่บริหารงบประมาณองค์การบริหารส่วนตำบลพรมสวรรค์ อำเภอโพหนอง จังหวัดร้อยเอ็ด ได้ทราบปัญหาร่วมกันและมีวิธีแก้ปัญหาล้าย ๆ กันคือมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงบประมาณ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ เนตรพิศ ไชยพิชิต (2551 : 63-64) ได้ทำการวิจัยสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณของเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรของเทศบาลที่มีระดับการศึกษาและสถานภาพการดำรงตำแหน่งที่แตกต่างต่อสภาพปัญหาในการบริหารงบประมาณของเทศบาลตำบลใน

จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า บุคลากรที่มีระดับการศึกษาและสถานภาพการดำรงตำแหน่งแตกต่างกัน โดยรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ โกปัสต์ สมเสาร์ (2550 : 70-71) ได้ศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณของเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคาม พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรของเทศบาลที่มีระดับการศึกษาและสถานภาพการดำรงตำแหน่งแตกต่างกัน โดยรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการศึกษาข้อเสนอแนะของบุคลากรต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลพรหมสวรรค์ อำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด

ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ด้านที่มีความถี่ของข้อเสนอแนะสูงสุดได้แก่ ด้านการเตรียมงบประมาณ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าปัญหาด้านการจัดเตรียมงบประมาณเป็นที่ยุ่งยากและบุคลากรผู้ที่มีหน้าที่บริหารงบประมาณ ด้านการจัดเตรียมงบประมาณขาดความพร้อมและขาดความรู้ในการจัดเตรียมเอกสารที่ถูกต้องสมบูรณ์และรวดเร็ว ซึ่งข้อเสนอแนะยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาถิติ สีจัน ไชย (2550 : 66-67) ได้ศึกษาเรื่อง ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงบประมาณองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม คือมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบุคลากรขาดความรู้ความสามารถในการบริหารงบประมาณขาดระเบียบที่แม่นยำและขาดการเอาใจใส่เอกสารเท่าที่ควร และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องความคิดเห็นของบุคลากรต่อปัญหาในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลพรหมสวรรค์ อำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด ประชาชนส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ ด้านการเตรียมงบประมาณ รองลงมาคือ ด้านการตรวจสอบงบประมาณ และด้านการบริหารงบประมาณ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้

1.1 ด้านการเตรียมงบประมาณ องค์การบริหารส่วนตำบลพรหมสวรรค์ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดเตรียมงบประมาณอย่างแท้จริง ในการตั้งค่าของงบประมาณในการดำเนินงานในแต่ละปี และแต่ละโครงการให้เพียงพอต่อการดำเนินงานให้เป็นไปด้วยความถูกต้อง และเรียบร้อยซึ่งจะทำให้องค์กรและประชาชนปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็วและโปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาล

1.2 ด้านการอนุมัติงบประมาณ ประชาชนส่วนใหญ่มีความประสงค์ที่ต้องการมีการตัดสินใจในการอนุมัติงบประมาณทันตามกำหนดระยะเวลาที่ระบุไว้ ดังนั้น ควรมีการจัดประชุมเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุมัติงบประมาณในแต่ละครั้ง และผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้สมาชิกสภา อบต. มีโอกาสได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับงบประมาณเพื่อให้เป็นแนวทางในการอนุมัติงบประมาณได้อย่างถูกต้องและชัดเจน

1.3 ด้านการบริหารงบประมาณ องค์การบริหารส่วนตำบลพรหมสวรรค์ ควรมีการวางแผนในเรื่องของการตั้งงบประมาณในการดำเนินงานในแต่ละครั้งให้เพียงพอ เพื่อที่จะไม่ทำให้มีการโอนงบประมาณบ่อย ๆ ครั้ง ซึ่งการปรับเปลี่ยนงบประมาณบ่อยครั้ง ทำให้เสี่ยงต่อการปฏิบัติงานที่ไม่ถูกต้องและไม่โปร่งใส และการจัดสรรงบประมาณควรให้สอดคล้องกับโครงการที่จะดำเนินการ

1.4 ด้านการตรวจสอบงบประมาณ การทำงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบลพรหมสวรรค์ในเรื่องของการตรวจสอบงบประมาณ ควรมีการตั้งคณะกรรมการให้เหมาะสมกับงานที่ดำเนินงาน และเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถให้เหมาะสมกับงานที่ดำเนินการ และมีความเกี่ยวข้องในงานนั้น ๆ และการตั้งกรรมการควรตัวแทนจากประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลพรหมสวรรค์ เข้าร่วมในการดำเนินการทุกครั้ง เพื่อความโปร่งใส

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาในครั้งต่อไป

ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลพรหมสวรรค์ อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อจะได้นำข้อมูลในด้านต่าง ๆ เสนอองค์การบริหารส่วนตำบลหรือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาการบริหารงบประมาณให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น